

*Konstnärsnämnden
The Swedish Arts
Grants Committee*

Maria skolgata 83
SE-118 53 Stockholm
Tel +46 (0)8 506 550 00
info@konstnarsnamnden.se
www.konstnarsnamnden.se

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm 2011-08-29
KN2011/265
Ku2011/1299/MFI

YTTRANDE

Diskussionsunderlag angående bedömning av statligt stöd till filmer och annan audiovisuell produktion

Konstnärsnämnden har till uppgift att besluta om statliga bidrag och ersättningar till enskilda konstnärer inom konstområdena bild, form, musik, teater, dans och film. Myndigheten ska hålla sig underrättad om konstnärernas ekonomiska och sociala förhållanden samt löpande bevaka trygghetssystemens utformning och tillämpning i förhållande till konstnärlig verksamhet. Myndigheten ska i sin verksamhet integrera ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv samt ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete.

Konstnärsnämnden har fått möjlighet att lämna synpunkter på Europeiska kommissionens diskussionsunderlag angående bedömning av statligt stöd till film. Nämnden har svårt att kommentera utformningen av stödet, men vill lämna några principiella synpunkter.

För det första kan konstateras att det finns behov av statligt stöd till film och behov av att diskutera filmfrågor ur ett europeiskt perspektiv. Konstnärsnämnden vill framför allt betona vikten av att slå fast att filmområdet är en del av konst- och kulturpolitiken, samt att det avser såväl filmskapares villkor, produktion som distribution och visningsmöjligheter. För att komma till rätta med problematiken som tas upp i diskussionsunderlaget från Europeiska kommissionen angående "överproduktion" etc är det viktigt att poängtera en helhetssyn på konstområdet och då innefatta hela kedjan, inte enbart ett produktionsstöd.

Konstnärsnämnden ger stöd till den enskilde konstnären, alltså inte till produktionsbolag och producenter. Nämndens stöd har en viktig funktion för framväxten av framför allt dokumentär- och kortfilm och för ett direkt stöd till främst upphovspersonerna, regissörerna, inom filmen. Visningsmöjligheterna för kort- och dokumentärfilm är fåtaliga i Sverige. Filmfestivaler innebär en möjlighet för filmare att visa verk för en större publik och, som Konstnärsnämnden påtalar i sin årsredovisning 2010, det

händer att filmer producerade i Sverige inte visas i landet, utan endast på festivaler utomlands. För de konstnärer som söker stöd hos Konstnärsnämnden är internet ett utmärkt verktyg för att marknadsföra och synliggöra sin film och många gånger är nätet det enda möjliga visningsfönstret. Det är därför viktigt att se över möjligheten för filmen att använda de digitala fönstren som ett självklart komplement till biografvisning och inte begränsa dessa möjligheter genom avtal och regelverk. Det skulle gynna många av de filmprojekt och filmskapare som inte når biovisning, men som genom de digitala fönstren får en möjlighet som senare kan generera en utveckling för kommande filmer. Ett exempel är Johannes Nyholms animerade kortfilm "Las Palmas", som efter några få dagar på Youtube hade över en miljon visningar och därmed fick möjlighet till distribution.

Filmkonstområdet innefattar inte bara spelfilm, utan också dokumentär, konstfilm, animation och kortfilm. Mångfalden, till såväl form och uttryck som filmskaparnas kulturella bakgrunder, är viktig för förnyelse och utveckling av konstarten. Distributionskanalerna behöver förbättras, men minst lika viktig är den konstnärliga processen, det konstnärliga mötet och förlängningen av detta möte. Önskan att åstadkomma rationaliseringsvinster får inte gå ut över värnandet av konstarten och utvecklingen av konstpolitiken.

Bristen på jämställdhet inom filmbranschen, särskilt gällande upphovspersoner som manusförfattare och regissörer inom spelfilmen, är en annan fråga som den svenska regeringen uppmärksammat och arbetar för att justera genom mål och särskilda satsningar. Sverige har mycket goda erfarenheter som bör föras fram och som gör det möjligt att driva jämställdhetsfrågan på europeisk nivå. Konstnärsnämnden kan under de senaste åren konstatera en ökande andel kvinnliga sökande inom filmområdet. 2010 var 56 procent av de sökande kvinnor. Av totalt beviljade internationella stöd inom filmområdet 2010, erhöll 50 kvinnliga filmare stöd och 23 män, vilket kan jämföras med 2009 då 35 stöd till kvinnor beviljades och 29 manliga filmare erhöll stöd.

Konstnärsnämndens uppgift är att stödja enskilda frilansande filmskapare. Den större delen av medlen fördelas i form av projektstöd till kort- och dokumentärfilm. Många av dessa projekt är inte kommersiella biograffilmer utan genererar en rik mylla av dokumentärfilmer, kortfilmer samt pilotfilmer på väg mot större finansiering. Flera ingår i kategorin "smala filmer" och bör även fortsättningsvis undantas från principen om en stödnivå på 50 % av produktionsbudgeten. Konstnärsnämnden anser det angeläget att ett stöd till smalare konstnärlig film finns med i den fortsatta europeiska diskussionen.

Avslutning

Beslut i detta ärende har fattats av ordförande Ingrid Elam den 29 augusti 2011 på delegation av Konstnärsnämndens styrelse. Föredragande tjänsteman har varit kanslichef Ann Larsson. I beredningen har även utredare Bitte Jarl och handläggare Tina Pettersson deltagit.

Ingrid Elam
Ordförande

Ann Larsson
Kanslichef